

Tvedestrand kommune
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/866

Dato
23.02.2016

Vedtak etter forskrift om klippeblåvinge som prioritert art - dispensasjon til oppføring av tilbygg på fritidsbolig gnr 90 bnr 59 og 65

Vi viser til søknad fra Tvedestrand kommune datert 16.12.2015 med søknad om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art for å oppføre tilbygg til fritidsbolig med terrasse.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 8, jf. nml. § 24, 5. ledd, gir Fylkesmannen dispensasjon for oppføring av tilbygg som omsøkt på følgende vilkår;

- Tiltakshaver har ansvar for å iverksette forebyggende tiltak slik at naturmangfoldet berøres i minst mulig grad. Med tanke på forebyggende tiltak stilles det krav om å plassere/oppbevare materialer, maskiner/verktøy, avfall m.m. på steder hvor det ikke er fare for skade på vertsplanten smørbukk.
- Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen skal Fylkesmannens miljøvernavdeling eller Statens naturoppsyn (SNO) underrettes slik at situasjonen kan bli fulgt opp umiddelbart.
- For å unngå forstyrrelsen av klippeblåvinge i sin mest aktive periode fra april-september må anleggsarbeidet foregå i perioden oktober til april.
- Som et kompensierende tiltak må tiltakshaver rydde et mindre areal på egen eiendom for buskvegetasjon for å bedre forholdene for klippeblåvinge i henhold til beskrivelse i vedlegg 1.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Bakgrunn

Fritidsboligen ble oppført i 1964 og er ikke utvidet siden oppføringen. Det søkes nå om oppføring av et tilbygg på 21,6 m² og en terrasse på ca. 10-15 m². Tiltaket ligger i kommunedelplan for kystsonenes byggeområder (Kommunedelplan 39 Krok vågkilen). I søknaden kommer det frem at eiendommen er avsatt til boligformål, men tiltaket gjelder tilbygg til fritidsbolig. Det er ikke samsvar mellom arealformålet og tiltaket krever dispensasjon fra gjeldende plangrunnlag og plan- og bygningsloven. Tiltaket ligger innenfor det økologiske funksjonsområdet (ØFO) for klippeblåvinge og må behandles etter forskrift for klippeblåvinge som prioritert art.

Juridisk grunnlag

Fritidsboligen ligger i ØFO til klippeblåvinge ved Krokvåg i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter forskrift om klippeblåvinge som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften.

Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml) § 5. (forvaltningsmål for arter) lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 3 lyder:

«Enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av klippeblåvinge er forbudt. Som ødeleggelse regnes uttak, ødeleggelse eller skade av vertsplanten smørbukk (Hylotelephium maximum) i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten.»

Forskriften § 4, 1. ledd, 2. ledd, 1. og 2. pkt., og 3. ledd lyder:

«Som økologisk funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder.

I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt. (...).»

Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»

Dispensasjonsadgang – Fylkesmannens kompetanse

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften, jf. § 7.

Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriftens § 8. Bestemmelsen 1. ledd, 1. pkt. lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

nml § 24, 5. ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Etter § 7 i nml skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Beskrivelse av tiltaket

Det søkes om oppføring av et tilbygg på 21,6 m² på eksisterende fritidsbolig. Etter utvidelsen vil det samlede arealet til fritidsboligen være 51,1 m². Det opplyses om at tilbygget skal fundamenteres på peler, og at det ikke skal utføres grunnarbeid for tiltaket. Dette tilsier at tiltaket er reversibelt.

Fylkesmannens vurdering

Klippeblåvinge er en av Norges mest sjeldne dagsommerfugler og finnes fortrinnsvis i sørvendte svaberg og åpne klipper med høy solinnstråling. Arten er registrert som kritisk truet (CR) på Norsk rødliste 2015 og totalfredet i Norge. Arten er per i dag bare kjent fra to begrensede områder i Østfold og ett i Aust-Agder. Krokvåg i Tvedestrand kommune ligger i kjernen av klippeblåvingens ØFO. Globalt

finnes arten i mer eller mindre isolerte populasjoner fra Spania og Tyrkia i Sør-Europa gjennom Kaukasus og Mongolia til Kamtsjatka i det nordlige Asia.

Klippeblåvinge flyr i mai-juni og er i larvestadiet spesielt tilknyttet planten smørbukk (*Hylotelephium maximum*) som trives på soleksponerte berg nær sjøen. Det ble gjennomført et grundig og omfattende kartleggingsarbeid i forbindelse med at klippeblåvinge ble utpekt som en prioritert art, og i forbindelse med fastsettelse av dens funksjonsområde. Siden har det vært utført jevnlig kartlegginger for å vurdere bestandens utvikling i Tvedestrand (og i Østfold). På oppdrag for Miljødirektoratet har NINA i 2014 foretatt en særskilt vurdering av ØFO og situasjonen for klippeblåvinge i Tvedestrand generelt og ved Åsstø spesielt. Det svenske konsulentfirmaet Ecocom AB har på oppdrag av Fylkesmannen i 2015 befart historiske lokaliteter i Aust-Agder, men også vurdert habitat i ØFO. Fylkesmannen har befart området ved flere anledninger, senest februar 2016. Etter Fylkesmannens vurdering er kravet til kunnskapsgrunnlaget om artens bestandssituasjon, utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger som er lagt til grunn i behandlingen av denne saken, tilfredsstillende for å kunne fatte en beslutning i saken (jf. nml § 8).

Tilbygget medfører at hyttas grunnflate økes mot nordøst. Nytt tilbygg og terrasse vil trolig ikke berøre større forekomster av smørbukk, men et fåtall enkeltvis forekomster. Tilbygget skal stå på peler som er nærmere 1,7 m på det høyeste. Det vil medføre at tilbygget vil kaste skygge over en bakenforliggende beskjeden kulle med fjell i dagen og spredte forekomster av smørbukk i mellom buskpreget vegetasjon. Denne skråningen er vendt mot sør, har relativt god solinnstråling og fremstår som potensielt habitat for klippeblåvinge.

I denne saken vurderer fylkesmannen at vi har to alternativer. Første alternativ er å gi avslag på dispensasjonssøknad med grunnlag i at forekomster av vertsplanten smørbukk vil skades/ødelegges, jf. § 3 i verneforskriften. Etter alminnelig vilkårs lære kan forvaltningsmyndighet pålegge betingelser/vilkår til en dispensasjon i tilfeller hvor søker ikke har rett til å gjennomføre tiltaket etter loven. Andre alternativ er derfor å gi dispensasjon med vilkår. Dispensasjonen vil medføre tap av et lite område med smørbukk som potensielt kan være habitat for klippeblåvinge. Som et kompenserende tiltak må tiltakshaver rydde buskvegetasjonen innenfor et mindre areal på egen eiendom (jf. vedlegg 1) i løpet av ett år fra tillatelsen gis og innenfor perioden oktober-april for å unngå forstyrrelse av klippeblåvinge i dens mest aktive periode av året. Vegetasjonsrydding vil medføre at lokalt viktige økologiske faktorer (solinnstråling, le, smørbukk) for tilstedeværelse av klippeblåvinge ikke svekkes som følge av gjennomføring av tiltaket. Fylkesmannen ønsker å stille på befaring for å veilede søker i forbindelse med gjennomgang av utførelsen av det kompenserende tiltaket (skjøtsel).

Det er vurdert at aktuelle tiltak i liten grad vil medføre forringelse av arten klippeblåvinge eller dens funksjonsområde. For at tiltaket skal realiseres/tillates mener vi det likevel er nødvendig med både forebyggende tiltak slik at naturmangfoldet berøres i minst mulig grad, og kompenserende tiltak som nevnt over (rydding av vegetasjon). Med tanke på forebyggende tiltak stilles det krav om å plassere/oppbevare materialer, maskiner/verktøy, avfall m.m. på steder hvor det ikke er fare for skade på vertsplanten smørbukk. Eventuelle kostnader knyttet til forebyggende og kompenserende tiltak må tiltakshaver dekke.

Påvirkningen på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml § 10. I de senere år har det blitt gitt tillatelse til utvidelse av en fritidsbolig, etablering av veg til Sørlandsleia hyttefelt og det ligger inne søknader om dispensasjon fra forskriften om både utbedring av fv. 411 ved Åsstø og rydding av gammel sprengstein samt sprengning av en liten kulle som ligger innenfor et areal som er regulert til industri/lagerplass. Samlet er tiltakene omfattende i ØFO, men det skal tillegges at vegutbedring av fv. 411 er mest omfattende hva gjelder arealpåvirkning. Samtidig har vegutbedringen av fv. 411 stor samfunnsmessig betydning. Vegvesenet som har ansvaret for vegutbedringen foreslår gjennomføring av avbøtende tiltak som kompensasjon for arealinngrep. Av de arealene som vil bli berørt fremstår bare enkelte mindre areal som potensielle for klippeblåvinge. Med dette som utgangspunkt vurderes de omsøkte tiltakene å medføre middels belastning på potensielt habitat for klippeblåvinge i ØFO.

I henhold til plantegningene og opplysninger i søknaden skal ikke tiltaket medføre terrenginngrep utover å etablere punktfundament. Ettersom tiltaket innebærer utvidelse av eksisterende bygning, må arealet

likevel anses som tapt for de interesser som skal ivaretas av forskriften. Prinsippet om at tiltaket gjennomføres etter miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. nml § 12, regnes for å være ivaretatt i tilstrekkelig grad.

Dersom tiltaket gjennomføres i henhold til plantegninger som er presentert i saken, og etter de vilkår som er satt i dette vedtaket, anses ikke tiltaket å være i strid med formålet i forskriften, jf. § 2. Etter Fylkesmannens vurdering vil en dispensasjon til oppføring av tilbygget etter de gitte vilkår i vedtaket ikke forringe artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, jf. nml § 24, 5. ledd.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 8, jf. nml. § 24, 5. ledd, gir Fylkesmannen dispensasjon for oppføring av tilbygg som omsøkt etter følgende vilkår;

- Tiltakshaver har ansvar for å iverksette forebyggende tiltak slik at naturmangfoldet berøres i minst mulig grad. Med tanke på forebyggende tiltak stilles det krav om å plassere/oppbevare materialer, maskiner/verktøy, avfall m.m. på steder hvor det ikke er fare for skade på vertsplanten smørbukk.
- Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen skal Fylkesmannens miljøvernnavdeling eller Statens naturoppsyn (SNO) underrettes slik at situasjonen kan bli fulgt opp umiddelbart.
- For å unngå forstyrrelsen av klippeblåvinge i sin mest aktive periode fra april-september må anleggsarbeidet foregå i perioden oktober til april.
- Som et kompenserende tiltak må tiltakshaver rydde et mindre areal på egen eiendom for buskvegetasjon for å bedre forholdene for klippeblåvinge i henhold til beskrivelse i vedlegg 1.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Per Ketil Omholt
seniorrådgiver

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Arnstein Knutsen Engemyr, tlf: 37 01 75 88

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/Arild Pfaff	sendt per e-post
Miljødirektoratet	sendt per e-post

Vedlegg

1 Vedlegg 1: Område over kompenserende tiltak/skjøtsel